

AZ ERDŐIRTÓK JÓ ÚTRA TÉRNEK?

Hírek az indonéz erdőirtásokat érintő zéró-tolerancia politikáról.

Indonéziában végzik a legtöbb erdőirtást a világon. Négy nemzetközi társaság – az APP, az APRIL, a Wilmar és a Golden Agri Resources – közvetlenül felelős a pusztítás jelentős részéért. Nemrégiben még a környezetvédelem mumusaiként tartották őket számon, de a jelek szerint változóban vannak a dolgok. Mind a négy cég bejelentette, hogy a továbbiakban nem irtják az erdőket. Mi történhetett?

Az APP és az APRIL papír-cellulóz cégek. Együttesen már sok millió hektárnyi indonéz esőerdőt irtottak ki, és gyorsan növekvő, cellulózként hasznosítható fákat ültettek a helyére. Az esőerdő fáiból is cellulózt állítottak elő. A Wilmar és a Golden Agri Resources a világ két legnagyobb pálmaolaj-előállítója. A pálmaolaj-ipar az egyik legnagyobb vezető erő a trópusi esőerdők kiirtásában, különösen Délkelet-Ázsiában. A Golden Agri Resources tette meg a bejelentést először, még 2011-ben. A növekvő nyomás hatására az APP (Asia Pulp & Paper) a tavalyi év elején követte a példáját.

Az APP átalakulása különösen lenyűgöző volt. Mindezidáig ugyanis abszolút nem foglalkoztak a kritikusaikkal, egyre csak vágták ki az erdőket. Ez nem ütközött különösebb nehézségekbe, ugyanis az APP egy nagyrészt privát tulajdonú cég, mely főleg Kínának, Indiának és egyéb, olyan országoknak szállítja a rengeteg cellulózt és papírt, amelyek nemigen foglalkoznak a környezetvédelemmel.

A közvélemény azonban fokozatosan az APP ellen fordult. Rosszabbodó hírnevük hatására a piaci részvényeik értéke zuhanni kezdett. Ekkorra már hatalmas területeket csupaszítottak le ültetett erdek számára, így egyelőre nem is volt esedékes a további erdőirtás.

Piaci nyomás

Az APP radikális változtatásokba kezdett: teljes egészében felfüggesztette az erdőirtásokat mindaddig, amíg a már meglévő földjeiket kellőképpen felméri, a szűz esőerdőket és szénben gazdag tőzegttelepeket pedig utána se háborgatják többet. Emellett pedig megígérték, hogy a helyi bennszülött közösségek jogait védeni fogják, valamint, hogy átlátszóbbá teszik a működésüket.

Kezdetben a nyilvánosság kételkedve fogadta a bejelentést, de úgy tűnik, az APP egyelőre tartja a szavát. Bizonyos megoldások ugyan nem a legideálisabbak, mégis élesen lecsökkent az erdőirtás mértéke, emellett az is tagadhatatlan, hogy maga a cég is jóval megközelíthetőbbé vált.

Az APP után a Wilmar, a világ egyik legnagyobb pálmaolaj-kereskedő cége tért jó útra. Decemberben jelentették be, hogy abbahagyják az erdőirtást, így még korai lenne bármilyen következtetést levonni. Az esőerdők és tőzegttelepek pusztításának azonnali leállítását ígérték, és nem vásárolnak pálmaolajat olyanoktól, akik környezetkárosító módon állítják azt elő. Azonban a Wilmar olyan hatalmas méretű globális tulajdonokkal rendelkezik, hogy időbe telik, amíg ezeket a változtatásokat ténylegesen életbe léptethetik.

Az utolsó cég, amely gyökeres változtatásokat ígért, az APRIL (Asia Pacific Resources International Limited) volt. Január 28-án tették meg a bejelentést, azonban sokan úgy gondolják, hogy mindössze az APP vitorlájából szándékoznak kilopni a szelet e lépéssel. A saját bejelentésüket ugyanis pont egy héttel az APP bejelentésének első évfordulója előtt tették meg.

Mire vélhetjük mégis az APRIL eljárását? Egyfelől megígérték többek között 20 ezer hektárnyi tőzegtelep ökoszisztémájának visszaállítását is Szumátra egyik fontos részén, amivel rátromfolnának az APP-re, ez pedig valóban pozitív lépés lenne.

Másfelől azonban nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy az APRIL a tervek szerint idén is szűz erdőket fog kivágni. Jövő évtől kezdve pedig más beszállítóktól vásárolt, esőerdőkben kivágott fákat és cellulózt fog feldolgozni 2019-ig bezárólag. Hat év alatt pedig óriási erdőterületek eshetnek még áldozatul a buldózereknek és láncfűrészeknek. Az sem jó hír, hogy az új fenntarthatósági törekvések nem lesznek érvényesek bizonyos cellulózzgyártó társaságok esetében, melyek végső soron az APRIL tulajdonát képezik. Ezen okok miatt az APRIL új eljárásai kevésbé vehetők komolyan, mint a másik három cégé.

A World Business Council for Sustainable Development („Világkereskedelmi Tanács a Fenntartható Fejlesztésért”) próbaidőre helyezte az APRIL-t az erdőirtási gyakorlatai miatt. Mikor a WWF, amely eredetileg támogatta az APRIL új intézkedéseit, tisztába került az apróbetűs rész tartalmával, azonnal elhatárolódott. Mik hát a jó hírek? A fenntartások ellenére az újonnan érvénybe léptetett intézkedések drámai hátraarcot jelentenek négy olyan cég életében, melyek közvetlenül felelősek a világ legnagyobb erdőirtásaiért.

Még ha az indokai kétesek is, a kezdeményezés fontos precedenst jelenthet az óriásvállalatok környezettudatossági politikájában. Ezek a vállalatok válhatnak a jövőben a más, természetes erőforrásokat felhasználó cégek és üzleti szektorok modelljeivé. Ezen túlmenően mind a négy cég óriási földterületeken dolgozik világszerte, így abszolút nem elhanyagolható az új intézkedések potenciális előnye sem.

Mindazonáltal még rengeteg a teendő. Legfőképpen az APRIL-nak lesz muszáj emelni a téteket, amennyiben azt akarja, hogy komolyan vegyék. Túl sok bizonyíték mutat ugyanis arra, hogy jelenleg mindössze az állóvizet akarják felkavarni és az APP-t, a számukra legnagyobb konkurenciát jelentő céget igyekezzenek ezzel kevésbé pozitív színben feltüntetni.

Természetesen a remény hal meg utoljára. Indonézia őserdeiben a legmagasabb a biológiai sokféleség aránya, és olyan veszélyeztetett fajoknak nyújtanak otthont, mint az orangután és a tigris.

A nyilvánosság nyomásának köszönhetően a jelek szerint jó irányba halad az ügy. Ha az új intézkedések fenntarthatónak bizonyulnak, lényegesen megnő a tigris, az orangután és számtalan egyéb veszélyeztetett faj esélye az életben maradásra.

Bill Laurence eredeti cikke a The Conversation weboldalán olvasható:

<http://theconversation.com/how-global-forest-destroyers-are-turning-over-a-new-leaf-22943>

